

Ismertető

Dr. Regényi Kund Miklós

Kovács Zoltán András – Dobák Imre:
**„Korszakváltások a magyar nemzetbiztonsági intézményrendszerben
1990 – 2016”
című tanulmányáról**

A Belügyminisztérium és az általa irányított rendvédelmi szervek tudományos tanácsai újabb kézzelfogható bizonyítékát adták magas színvonalú tevékenységüknek, amikor 2017 júniusában bemutatták a „Biztonsági kihívások a 21. században” című gyűjteményes kötetet¹⁰. Az igényes kialakítású, kemény kötésű, mintegy nyolcszáz oldalnyi tanulmányt tartalmazó kötet külső megjelenésével, szerzőinek és szerkesztőinek impozáns névsorával egyaránt magas szintű elvárásokat ébreszt az olvasóban. A szakember és az érdeklődő laikus joggal bízhat abban, hogy színvonalas, időtálló, a címben szereplő kérdéseket továbbgondoló vagy azokat megválaszoló írásokat olvashat majd. Kijelenthető, hogy a kötet ezeket a reményeket valóra váltja, mind egésze, mind részletesebb bemutatás tárgyát képező tanulmány vonatkozásában.

A szorosabban vett nemzetbiztonság kérdéskörét Kovács Zoltán András és Dobák Imre tanulmánya vizsgálja. A szerzők – az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Tudományos Tanácsának elnökei – újszerű megközelítésben, számos új nézőpontot alkalmazva mutatják be a magyar nemzetbiztonsági közösség fejlődését a rendszerváltástól napjainkig. A tanulmány megközelítése szervezeti oldalról vizsgálva a szó eredeti értelmében vett össz-nemzetbiztonsági, össz-belügyi jellegű.

Vizsgálati szempontból pedig mindvégig meghatározó az információáramlás, -megosztás, -tárolás és -visszakeresés, szakmai szóval élve az értékelő-elemző-tájékoztató munka szempontrendszere. (Ez persze a szerzők szakmai háttérét ismerve nem meglepő.) A szerzők impozáns, a teljesség igényével összeállított szakirodalom- és forráskorpuszra támaszkodva mutatják be a nemzetbiztonsági közösség fejlődését. (Ez alapján a tanulmány bibliográfiaként is jól használható.)

A szerzők olyan részleteket helyeztek előtérbe, melyek eddig nem, vagy nem összefüggéseiben és folyamatában vizsgálva kerültek tárgyalásra. Ezek közül példaként a Dunagate kirobbanása előtti időszak szakmai útkeresését, a nemzetbiztonsági törvény hatályba lépését követő időszak szervezeti struktúrára vonatkozó alternatívakeresését, a nemzetközi kitekintést említhetjük. Hasonlóképpen eddig méltatlanul háttérbe szorult részlet a nemzetbiztonsági felsőoktatás kér-

¹⁰ Finszter Géza – Sabjanics István (Szerk.): *Biztonsági kihívások a 21. században*. Budapest, Dialóg Campus, 2017. Az ismertetés tárgyát képező tanulmány a kötet 175 – 218 oldalain található.

dése (mely a szegmentált rendszeren belül az integráció szép példája), vagy a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat technikai adatszervező tevékenységének információs szempontú, statisztikai elemzést is tartalmazó bemutatása (melybe akár egy kooperatív modellben tevékenykedő, specializált technikai-szolgáltató ügynökség képe is belelátható).

A szerzők megállapításaikban (ön-)kritikusak: a tanulmány plasztikusan mutatja be a politikai, pénzügyi és szakmai szempontok arányát a közösség reformjának, átrendeződésének folyamatában. Mindezek együtthatójaként alakult ki az egymástól eltérő szolgálati modellek elemeit kiragadó, szegmentált és versengő rendvédelmi-nemzetbiztonsági közösség, mely az abban részt vevő személyek és szervezetek erőfeszítései ellenére is küzd az információmegosztás és a hatékonyság kihívásaival.

A tanulmánykötet zárszavában a Belügyi Tudományos Tanács elnöke kifejti azon nézetét, hogy a kötetbe foglalt tanulmányok valódi megoldásokat kínálnak a 21. század biztonsági kihívásaira. Ezzel az állítással azonosulva elmondható, hogy Dr. Dobák Imre és Dr. Kovács Zoltán András értő és féltő tanulmánya szakmai alapon kínál kiindulási pontot, sugall vonzó alternatívát a közösség működésének továbbgondolására, fejlesztésére.